

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole
tel. 077 44 22 929, fax. 077 44 22 928, e-mail: opop@praca.gov.pl
Bezpłatna infolinia 0 800 88 11 22

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU
W 2009 ROKU**

**CZEŚĆ I
DIAGNOZA**

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

SPIS TREŚCI

1.	UWAGI WSTĘPNE.....	3
1.1.	CEL OPRACOWANIA.....	3
1.2.	METODOLOGIA OPRACOWANIA	4
1.3.	PODSTAWA OPRACOWANIA	4
2.	ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	5
2.1.	STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG ZAWODÓW	5
2.2.	BEZROBOTNI WG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	7
	<i>Bezrobocie wśród absolwentów</i>	<i>7</i>
2.3.	UDZIAŁ KOBIEC WEDŁUG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.....	8
2.4.	ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE	9
2.5.	NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW.....	10
	<i>Napływ bezrobotnych absolwentów</i>	<i>11</i>
3.	ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW).....	12
4.	ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	14
4.1.	ZAWODY DEFICYTOWE.....	14
4.2.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH DEFICYTOWYCH	17
4.3.	ZAWODY NADWYŻKOWE.....	20
4.4.	OCENA PŁYNNOŚCI W ZAWODACH NADWYŻKOWYCH	23
5.	WNIOSKI	28

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania	5
Wykres 2.	Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwale bezrobotnych	9
Wykres 3.	Napływ bezrobotnych według zawodów.....	10
Wykres 4.	Napływ bezrobotnych absolwentów według zawodów.....	11
Wykres 5.	Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD zarejestrowanych w 2009r.	13

SPIS TABEL

Tabela 1.	Struktura bezrobotnych wg grup wielkich zawodów.....	5
Tabela 2.	Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.	7
Tabela 3.	Udział kobiet według zawodów	8
Tabela 4.	Oferty pracy zgłoszone w 2009 roku	12
Tabela 5.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu	14
Tabela 6.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim	16
Tabela 7.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu	20
Tabela 8.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim.....	21

1. UWAGI WSTĘPNE

Dogłębne poznanie mechanizmu funkcjonowania lokalnego rynku pracy wydaje się niezbędne, aby można było skutecznie poprawić ten system, odpowiednio dostosowując do lokalnych potrzeb politykę rynku pracy. Spadek poziomu bezrobocia notowany w poprzednich latach sprawił, iż w wielu zawodach pracodawcy borykali się z obsadzeniem wolnych miejsc pracy, zaś kryzys gospodarczy ostatniego roku oraz wzrost bezrobocia wskazał na słabe strony rynku pracy i wzrost zawodów nadwyżkowych. Wciąż więc niezbędna jest szeroka i ciągle aktualizowana wiedza na temat kształtowania się wielkości opisujących rynek pracy, służąca podejmowaniu skutecznych działań w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, a także dla efektywnej promocji zatrudnienia. Nieodzowna ku temu jest obserwacja rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Niniejsze opracowanie stanowi właśnie diagnozę podstawowych wielkości opisujących rynek pracy w układzie według kwalifikacji zawodowych w powiecie opolskim i mieście Opolu w 2009 roku.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

1.1. Cel opracowania

Celem opracowania niniejszego raportu jest określenie zapotrzebowania na rynku pracy na konkretne zawody. Pozwoli to na określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych oraz usprawnienie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego.

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywizację bezrobotnych,
- opracowywania przez samorząd lokalny strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie bieżących informacji o planach zatrudnieniowych zakładów pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych,
- lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu powiatu i województwa opolskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

1.2. Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności, wprowadzoną do powszechnego stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2002 roku, obowiązującej od 1 stycznia 2003 roku (Dz. U. Nr 222, poz. 1868).

Zawód jest w niej definiowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu winno stanowić źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikację tę opracowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 30 dużych, 116 średnich oraz 387 grup elementarnych. Grupy elementarne zawierają 1 636 zawodów i specjalności. Szczegółową analizą objęto zawody elementarne.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (opublikowanego w Dz. U. Nr 251, poz. 1885 w dniu 31 grudnia 2007r.).

1.3. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy z powiatu opolskiego i miasta Opola (załączniki nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy* oraz załączniki nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności* – z obu półroczy 2009r.).

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

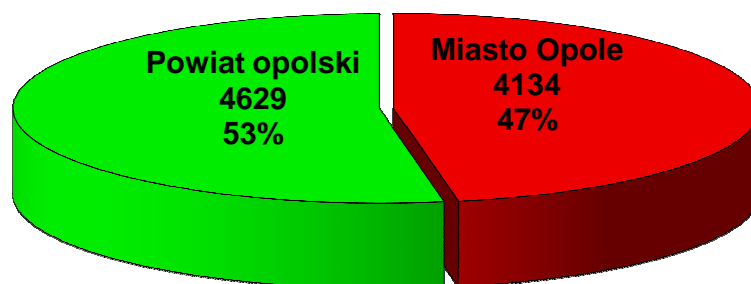
Na koniec grudnia 2009r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zarejestrowane były **8 763** osoby. Strukturę bezrobotnych w zależności od miejsca zamieszkania ilustruje Wykres 1.

Stopa bezrobocia w końcu grudnia 2009r. wyniosła:

- dla powiatu opolskiego – 11,6%,
- dla miasta Opolą – 5,9%.

Dla porównania w województwie opolskim stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 12,6% (w kraju 11,9%)

Wykres 1. Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania

Stan na 31.12.2009r.

2.1. Struktura bezrobotnych wg zawodów

Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności wyróżniamy 10 grup wielkich (Tabela 1). Do każdej z nich zaliczyć można mniejsze grupy zawodów oraz konkretne zawody i specjalności.

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg grup wielkich zawodów.

Kod grupy zawodu	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych			Udział grupy osób bezrobotnych wobec ogółu [%]
		Powiat opolski	Miasto Opole	Razem	
000000	Bez zawodu	789	545	1334	15,22 %
0	Żołnierze	9	2	11	0,13 %
1	Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	27	72	99	1,13 %
2	Specjaliści	352	732	1084	12,37 %
3	Technicy i inny średni personel	499	595	1094	12,48 %
4	Pracownicy biurowi	163	242	405	4,62 %
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	645	632	1277	14,57 %
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	132	58	190	2,17 %
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1459	904	2363	26,97 %
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	201	112	313	3,57 %
9	Pracownicy przy pracach prostych	353	240	593	6,77 %
	RAZEM	4629	4134	8763	100 %

Stan na 31.12.2009r.

- Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, że najliczniejszą kategorię stanowią osoby posiadające zawody z grupy „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Osoby te stanowią aż 27% ogółu bezrobotnych (2363 osoby). W grupie tej największy udział miały zawody:
 - ślusarz (228 osób),
 - murarz (202 osoby),
 - krawiec (152 osoby),
 - mechanik samochodów osobowych (114 osób),
 - stolarz (101 osób),
 - mechanik pojazdów samochodowych (93 osoby),
 - cukiernik (83 osoby),
 - tokarz (79 osób),
 - malarz budowlany (66 osób),
 - malarz-tapeciarz (58 osób),
 - piekarz (58 osób),
 - szwaczka (55 osób).
- Bardzo liczną grupę tworzą osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia zawodowego. Liczba ta klasyfikuje tę grupę osób jako drugą pod względem wielkości. Udział tych osób w ogóle bezrobotnych stanowi aż 15,2% (1334 osoby).
- Kolejnymi najczęściej reprezentowanymi zawodami są te, zaliczane do wielkiej grupy „pracowników usług osobistych i sprzedawców”. Stanowią oni 14,6%, tj. 1277 osób. Najliczniejszymi w tej grupie są zawody:
 - sprzedawca (730 osób),
 - kucharz (160 osób),
 - fryzjer (112 osób),
 - kelner (66 osób).
- Duży odsetek zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby sklasyfikowani w grupie „technicy i inny średni personel” – 12,5% (1094 osoby). W grupie tej największy odsetek bezrobotnych posiadają osoby z zawodami:
 - technik mechanik (105 osób),
 - pracownik administracyjny (88 osób),
 - technik ekonomista (85 osób),
 - technik budownictwa (60 osób),
 - księgowy (54 osoby),
 - technik handlowiec (50 osób).
- Znaczną grupę stanowią również osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy „specjalistów” – 12,4% (1084 osoby) z ogółu. W tej grupie można wyróżnić następujące dominujące zawody:
 - ekonomista (243 osoby),
 - pedagog (58 osób),
 - specjalista do spraw marketingu i handlu (46 osób).
- Prawie co dwudziesty z zarejestrowanych bezrobotnych został sklasyfikowany w grupie „pracownicy przy pracach prostych”. Świadczy to o tym, że 6,8 % bezrobotnych (593 osoby) posiada tylko elementarne umiejętności zawodowe. W grupie tej dominują zawody:
 - robotnik gospodarczy (114 osób),
 - sprzątaczką (101 osób),
 - robotnik budowlany (58 osób).

2.2. Bezrobotni wg kwalifikacji zawodowych

Zawody dominujące wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. urzędzie przedstawiono w Tabeli 2.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Ogółem	8763	4523
Bez zawodu	1334	807
Sprzedawca	730	627
Ekonomista	243	171
Ślusarz	228	6
Murarz	202	2
Kucharz	160	122
Krawiec	152	149
Magazynier	126	29
Mechanik samochodów osobowych	114	0
Robotnik gospodarczy	114	48
Fryzjer	112	111
Technik mechanik	105	7
Stolarz	101	6
Sprzątaczką	101	99
Pracownik biurowy	96	77
Mechanik pojazdów samochodowych	93	0
Pracownik administracyjny	88	73
Asystent ekonomiczny	85	70
Cukiernik	83	68
Tokarz	79	3
Kelner	66	52
Malarz budowlany	66	3
Technik budownictwa	60	16
Pedagog	58	46
Malarz – tapeciarski	58	1
Piekarz	58	25
Robotnik budowlany	58	1
Szwaczka	55	54
Księgowy [samodzielny]	54	53
Handlowiec	50	35

Stan na 31.12.2009r.

Bezrobocie wśród absolwentów

Wśród **466 absolwentów** (w tym 259 kobiet) zarejestrowanych w urzędzie (wg stanu na dzień 31.12.2009r.) blisko czwartą część stanowiły osoby bez zawodu (100 osób) z czego 63% stanowiły kobiety. Na drugim miejscu klasyfikują się absolwenci posiadający zawód sprzedawcy – 25 osób (80% to kobiety). W następnej kolejności można wyróżnić zawody: ekonomista (17 osób), filolog filologii obcojęzycznej (10 osób), fryzjer, kucharz małej gastronomii, fizjoterapeuta, technik hotelarstwa, pedagog (po 9 osób) oraz dalsze, nie mające już tak znacznego udziału.

2.3. Udział kobiet według kwalifikacji zawodowych

W porównaniu do 2008r. spadł znacząco udział kobiet – spowodowane jest to tym, iż w 2009r. nastąpił większy napływ mężczyzn do bezrobocia co zmieniło jego strukturę według płci w końcu roku. Napływ większej liczby mężczyzn spowodowany był kryzysem gospodarczym i rejestracją mężczyzn uprzednio pracujących w budownictwie i przemyśle.

Trudnym do rozwiązania problemem był wysoki udział. W końcu 2008 roku udział kobiet pozostających w ewidencji bezrobotnych stanowił 58,1%, natomiast według stanu na dzień 31.12.2009, wśród 8763 zarejestrowanych bezrobotnych ogółem było **4523 kobiety**, co stanowiło **51,6%** ogółu. Z Tabeli 3 możemy odczytać, iż kobiety stanowią przeważającą większość wśród osób bezrobotnych z zawodem fryzjera, szwaczki, księgowego, czy sprzątaczk. Najwięcej kobiet posiada jednak zawód sprzedawcy (627 osób), a ich udział do ogółu bezrobotnych z tym zawodem stanowi 86%.

Największym problemem pozostaje liczna grupa kobiet bez żadnego zawodu. Odsetek ten wśród kobiet jest wyższy niż wśród mężczyzn i wyniósł 61%.

Tabela 3. Udział kobiet według zawodów

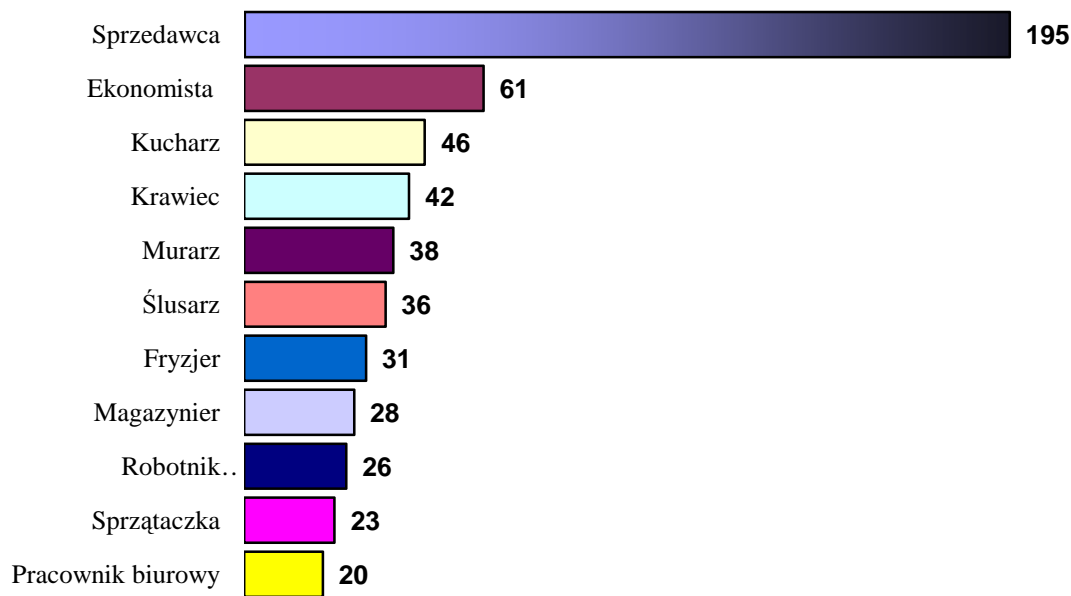
Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Udział kobiet
	ogółem	kobiety	
Fryzjer	112	111	99,1%
Szwaczka	55	54	98,2%
Księgowy samodzielny	54	53	98,1%
Krawiec	152	149	98,0%
Sprzątaczk	101	99	98,0%
Salowa	41	40	97,6%
Pomoc kuchenna	33	30	90,9%
Sprzedawca	730	627	85,9%
Pracownik administracyjny	88	73	83,0%
Asystent ekonomiczny	85	70	82,4%
Cukiernik	83	68	81,9%
Pracownik biurowy	96	77	80,2%
Pedagog	58	46	79,3%
Kelner	66	52	78,8%
Ogrodnik terenów zieleni	41	32	78,0%
Kucharz	160	122	76,3%
Ekonomista	243	171	70,4%
Handlowiec	50	35	70,0%
Specjalista do spraw marketingu i handlu	46	32	69,6%
Bez zawodu	1334	807	60,5%
Ogółem	8763	4523	51,6%

Stan na 31.12.2009r.

2.4. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Wśród bezrobotnych było **644 osób** zarejestrowanych powyżej 12 miesięcy z terenu miasta Opola oraz **748 osób** z terenu powiatu opolskiego (stan w dniu 31.12.2009r.). Łącznie grupa ta stanowiła liczbę **1392 osób** (15,9% wobec ogółu). Należy więc baczej przyrzeć się zawodom, których udział w tej grupie jest znaczny.

Wykres 2. Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwałe bezrobotnych

Stan na 31.12.2009r.

Zasadniczo dominującą pozycję zajmuje zawód sprzedawcy, gdyż aż 195 osób legitymujących się tym zawodem pozostaje w rejestrze urzędu co najmniej od 12-tu miesięcy. Zawodem tym w przeważającej większości legitymowały się kobiety – 84%.

Ekonomiści byli drugą co do wielkości grupą zawodową wśród osób długotrwałe bezrobotnych. Wśród 61 ekonomistów 39 osób (64%) zamieszkiwało na terenie miasta Opola. Również w tym zawodzie stopień feminizacji był wysoki – 84%.

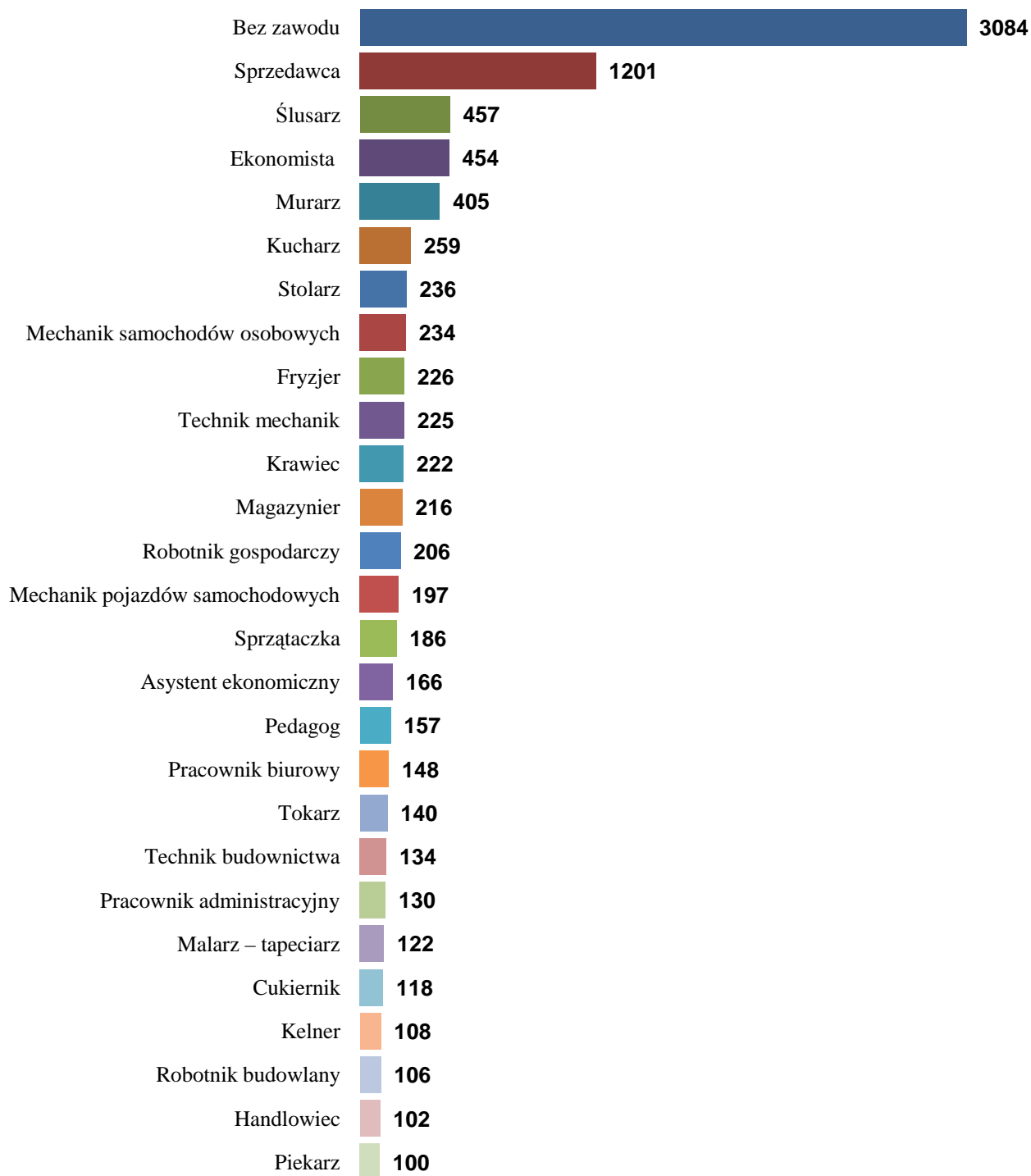
Zawód kucharza był bardziej popularny wśród osób zamieszkałych na terenie powiatu opolskiego, gdzie zameldowanych było 28 osób (60,8%) z tym zawodem. Jedyńe trzech mężczyzn legitymowało się doświadczeniem pracy w tym zawodzie.

Podobnie silnie reprezentowanym wśród kobiet był zawód krawcy, gdyż tylko jeden mężczyzna znalazł się w grupie osób długotrwałe bezrobotne o tym zawodzie. Większość z nich (29 osób) zamieszkiwała na terenie powiatu opolskiego. Szczegóły ilustruje wykres 2.

2.5. Napływ bezrobotnych według zawodów

W 2009 roku w tut. urzędzie zarejestrowano **17 178 osób** bezrobotnych (8449 osób z terenu miasta Opola), w tym wśród nich prawie co piąta osoba (19,3%) nie posiadała żadnych kwalifikacji zawodowych. Analizując napływ osób bezrobotnych **według ostatniego wykonywanego zawodu** okazuje się, iż najczęściej zarejestrowanych zostało osób z zawodem sprzedawcy (1201 osób), co stanowiło 7% wszystkich noworejestrowanych bezrobotnych. Fluktuacja bezrobotnych w tym zawodzie jest właśnie największa. Więcej informacji o ostatnich wykonywanych zawodach wśród noworejestrowanych osób bezrobotnych przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Napływ bezrobotnych według zawodów

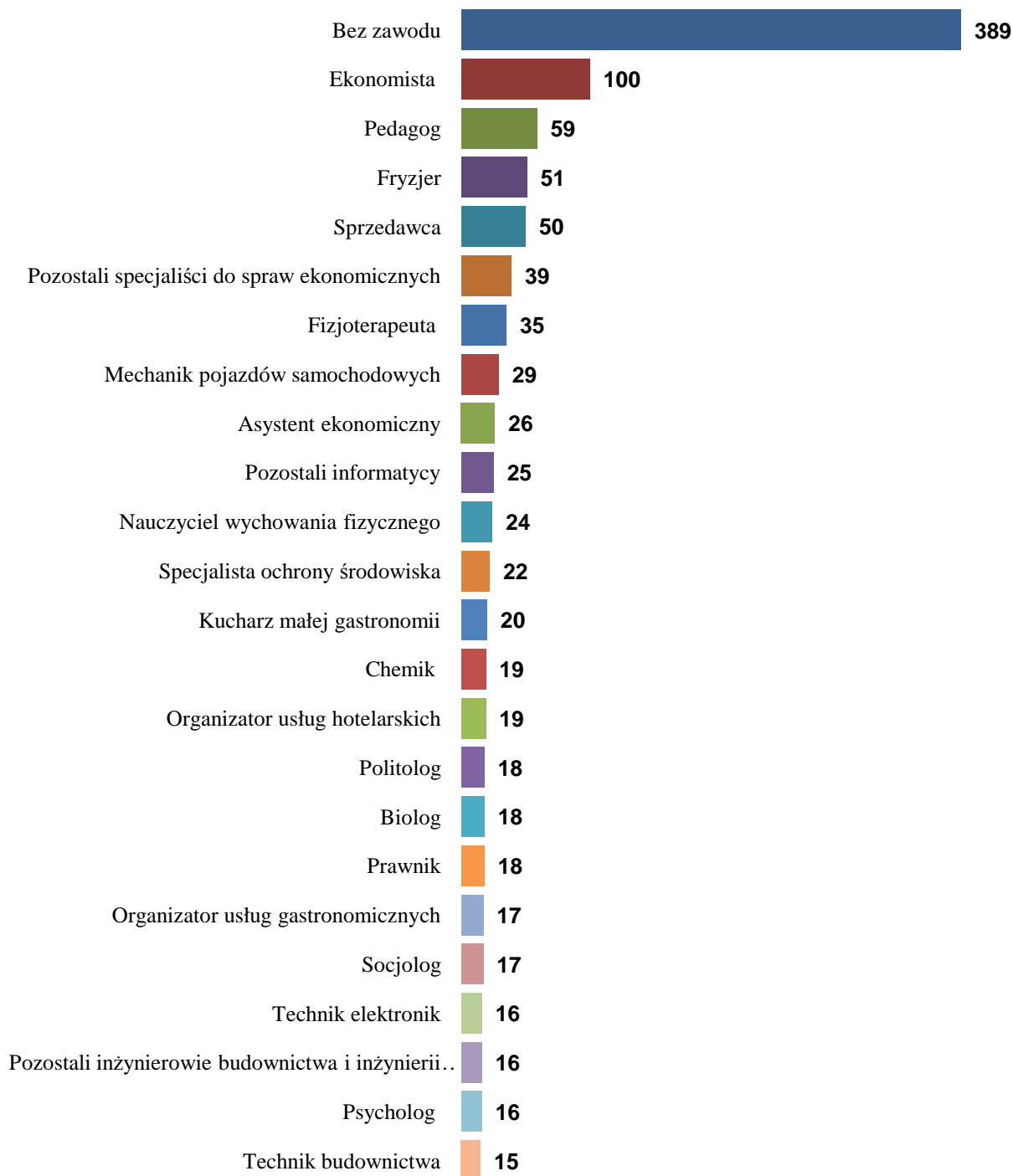

Stan na 31.12.2009r.

Napływ bezrobotnych absolwentów

W rozpatrywanym okresie w ogóle bezrobotnych zarejestrowano **1 779 osób** (881 osób z miasta Opola) które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę. Rejestrowani absolwenci stanowili więc 10,4% ogółu osób rejestrowanych. Do rejestru bezrobotnych trafiały głównie kobiety – łącznie 1126 (co stanowiło 63%). Ponad co piąty z rejestrowanych absolwentów (389 osób) nie uzyskał żadnego zawodu. Wśród osób które otrzymały wykształcenie kierunkowe najczęściej rejestrowanych absolwentów szkół uzyskało zawód ekonomisty (100 osób, w tym 72 kobiety), pedagoga (59 osób, w tym 47 kobiet), fryzjera (51 osób, w tym 50 kobiet) oraz sprzedawcy (50 osób, w tym 42 kobiety).

Wykres 4. Napływ bezrobotnych absolwentów według zawodów

Stan na 31.12.2009r.

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W 2009r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zgłoszono wraz z subsydiowanymi ofertami zatrudnienia, stażami i miejscami przygotowania zawodowego **10 505** ofert pracy. Od pracodawców z terenu powiatu opolskiego przyjęto **3 480** ofert, natomiast z terenu miasta Opola zgłoszono **7 025** ofert. W Tabeli 4 podano zawody, w których zgłoszono najwięcej ofert pracy.

Tabela 4. Oferty pracy zgłoszone w 2009 roku

Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2009r.		
	Powiat Opolski	Miasto Opole	Razem
Ogółem	3480	7025	10505
Robotnik gospodarczy	1567	342	1909
Sprzedawca	105	667	772
Pracownik biurowy	159	600	759
Sprzątaczką	28	330	358
Robotnik budowlany	86	216	302
Pozostali spawacze	3	249	252
Pracownik ochrony mienia i osób	26	187	213
Murarz	44	161	205
Pozostali operatorzy maszyn	85	78	163
Pracownik administracyjny	50	106	156
Księgowy	38	110	148
Przedstawiciel handlowy	18	127	145
Doradca personalny	3	141	144
Magazynier	28	110	138
Kucharz	19	115	134
Brukarcz	30	104	134
Kasjer handlowy	64	58	122
Pomoc kuchenna	43	72	115
Kierowca samochodu ciężarowego	44	65	109
Fryzjer	41	64	105
Kelner	13	75	88
Zbrojarz	13	75	88
Pozostali ślusarze	8	80	88
Garmażer	0	87	87
Pozostali robotnicy pomocniczy w rolnictwie	0	80	80
Cieśla	13	63	76
Pakowacz	66	10	76
Specjalista do spraw marketingu i handlu	11	62	73
Specjalista do spraw finansów	2	60	62
Elektromonter zakładowy	6	56	62
Kierowca samochodu osobowego	11	50	61
Handlowiec	16	44	60
Kolporter	0	59	59
Nauczyciel przedszkola	25	30	55
Sekretarka	14	39	53
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	52	0	52
Hostessa	0	50	50

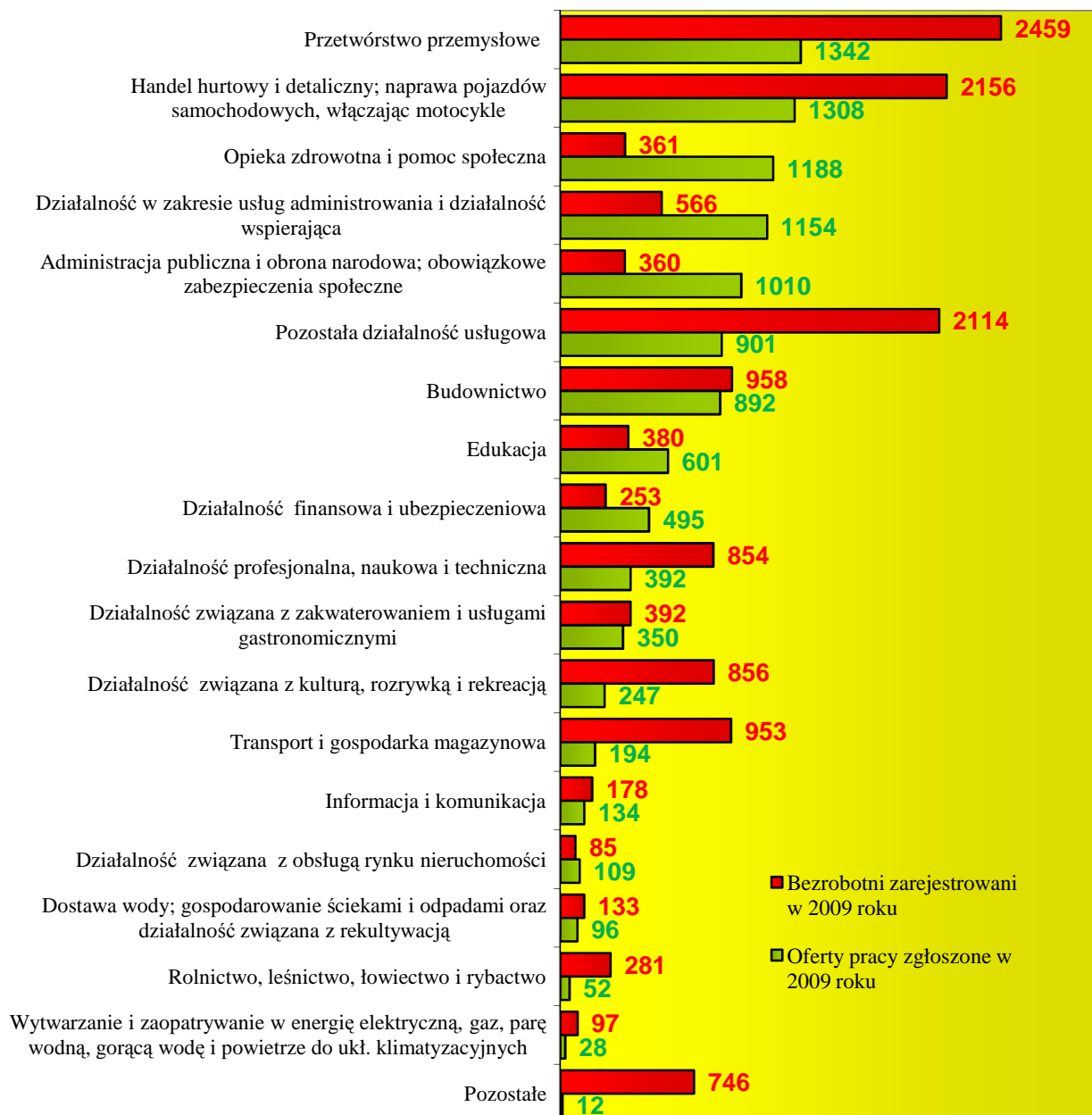
Stan na 31.12.2009r.

Zestawienie powyższe ujmuje zgłoszenia miejsc stażowych i tym samym oznacza to że zapotrzebowanie na pracowników (szczególnie w zawodzie pracownika biurowego) istnieje, lecz nie przekłada się to na stałe miejsca pracy. Należy zwrócić także uwagę, na poszukiwany zawód robotnika gospodarczego, gdyż z reguły są to oferty prac społecznie użytecznych, a więc nie stanowiące zatrudnienia.

Zestawienia nie zawierają zgłoszeń wolnych miejsc pracy biurowej ogłaszanych w administracji publicznej, Biuletynie Służby Cywilnej oraz Biuletynie Informacji Publicznej pozostałych instytucji, stąd też duża grupa ofert pracy nie została ujęta i tym samym wskaźnik intensywności nie może być dokładnie określony.

Na podstawie tabeli 4 widać, iż pracodawcy z terenu powiatu opolskiego i miasta Opola poszukują przede wszystkim pracowników z branży budowlanej (murarzy, cieśli, robotników budowlanych, brukarzy, zbrojarzy), handlu (sprzedawców, kasjerów, przedstawicieli handlowych, handlowców, specjalistów ds. marketingu i handlu) i usług związanych z handlem bądź obsługą innych podmiotów (pracowników ochrony, kierowców, magazynierów, księgowych, doradców personalnych, specjalistów ds. finansów czy sprzątaczek).

Wykres 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD zarejestrowanych w 2009r.

Z wykresu 5 wynika, iż na przestrzeni 2009 roku największy udział liczby osób bezrobotnych, zanotowano wśród osób poprzednio pracujących w przetwórstwie przemysłowym, handlu oraz sektorze pozostałej działalności usługowej. Dane statystyczne wskazują jednak, iż osoby te najczęściej podejmują dalsze zatrudnienie. Wśród osób tych branż występuje wysoka fluktuacja na rynku pracy.

Branżą o dużej fluktuacji wśród pracowników jest handel, gdzie pomimo napływu do ewidencji ponad 2 000 osób bezrobotnych z tej branży spora liczba osób podejmuje zatrudnienie, głównie we własnym zakresie. Oznacza to, że składane oferty pracy z branży handlowej dotyczą tych samych miejsc pracy a także tych samych pracodawców. Z uwagi na proponowane przez pracodawców branży handlowej warunki pracy i płacy, oferty te są mało atrakcyjne wśród wykwalifikowanych handlowców.

Na uwagę zasługuje fakt, iż pracodawcy pomimo trudności w zatrudnieniu pracowników proponują niskie wynagrodzenia a często wręcz wolą zatrudniać cudzoziemców. Często też miejscem pracy jest obszar całego kraju.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

4.1. Zawody deficytowe

Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W mieście Opolu zanotowano 237 zawodów deficytowych, zaś w terenie powiatu opolskiego – 99 zawodów.

Aby analiza była miarodajna, skupiono się jedynie na zawodach wśród których wpływała minimum 1 oferta miesięcznie, oraz wskaźnik deficytu/nadwyżki wyniósł co najmniej 1,1. Najwyższe wartości wskaźników deficytu dla dominujących zawodów ujęto w Tabelach 5, 6.

Tabela 5. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2009r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2009 roku	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Doradca personalny	11,8	0,0	MAX
Pozostali robotnicy pomocniczy w rolnictwie	6,7	0,0	MAX
Pozostali kelnerzy	3,8	0,0	MAX
Lektor języka angielskiego	2,6	0,0	MAX
Urzędnik podatkowy	2,3	0,0	MAX
Sprzedawca w stacji paliw	1,6	0,0	MAX
Specjalista do spraw ubezpieczeń społecznych	1,1	0,0	MAX
Pozostali spawacze	20,8	0,2	124,5
Garmażer	7,3	0,1	87,0
Brukarz	8,7	0,3	34,7
Kolporter	4,9	0,2	29,5
Pozostali ślusarze	6,7	0,3	26,7
Monter/składacz okien	2,2	0,1	26,0
Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	2,0	0,1	24,0
Monter konstrukcji stalowych	3,3	0,2	19,5
Zbrojarz	6,3	0,3	18,8
Operator koparek i zwałowarek	3,3	0,3	13,3

Specjalista do spraw finansów	5,0	0,4	12,0
Pracownik biura podróży	1,0	0,1	12,0
Wulkanizator	1,0	0,1	12,0
Kurier	2,9	0,3	11,7
Telemarketer	2,8	0,3	11,3
Hostessa	4,2	0,4	10,0
Doradca inwestycyjny	2,5	0,3	10,0
Ubojowy	1,7	0,2	10,0
Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	1,6	0,2	9,5
Opiekunka środowiskowa	2,8	0,3	8,5
Robotnik drogowy	1,3	0,2	7,5
Pozostali agenci do spraw sprzedaży	1,2	0,2	7,0
Pracownik biurowy	50,0	7,3	6,9
Pozostali monterzy izolacji	1,1	0,2	6,5
Formierz odlewnik	1,6	0,3	6,3
Woźny	2,2	0,4	5,2
Pomoc kuchenna	6,0	1,3	4,8
Specjalista do spraw kadr	2,0	0,4	4,8
Robotnik budowlany	18,0	3,8	4,7
Opiekunka dziecięca	1,2	0,3	4,7
Robotnik gospodarczy	28,5	6,8	4,2
Przedstawiciel handlowy	10,6	2,6	4,1
Sortowacz	1,0	0,3	4,0
Sprzątaczką	27,5	7,0	3,9
Cieśla	5,3	1,3	3,9
Pozostali formowacze wyrobów ceramicznych	1,3	0,3	3,8
Pracownik ochrony mienia i osób	15,6	4,2	3,7
Pozostali operatorzy maszyn	6,5	1,9	3,4
Recepcjonista	1,9	0,6	3,3
Nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych	1,1	0,3	3,3
Asystent bankowości	1,1	0,3	3,3
Kosmetyczka	2,7	1,0	2,7
Pozostali monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych	1,3	0,5	2,7
Nauczyciel przedszkola	2,5	1,0	2,5
Laborant chemiczny	1,0	0,4	2,4
Technik dentystyczny	1,0	0,4	2,4
Betoniarz	1,0	0,4	2,4
Księgowy	9,2	4,3	2,2
Operator suwnic	1,1	0,5	2,2
Dozorca	1,7	0,8	2,0
Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w budownictwie	1,1	0,6	1,9
Stolarz meblowy	1,8	1,0	1,8
Kierowca samochodu ciężarowego	5,4	3,3	1,6
Kierowca samochodu osobowego	4,2	2,7	1,6
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	1,8	1,1	1,6
Kasjer handlowy	4,8	3,2	1,5
Elektromonter zakładowy	4,7	3,1	1,5

Sekretarka	3,3	2,3	1,4
Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej	3,2	2,3	1,4
Pielęgniarka	2,4	1,8	1,4
Pracownik administracyjny	8,8	6,7	1,3
Programista	1,4	1,1	1,3
Murarz	13,4	10,8	1,2

Stan na 31.12.2009 r.

W mieście Opolu największy wskaźnik intensywności deficytu zawodów wystąpił w zawodach związanych z branżą budowlaną i metalową (zbrojarz, monter konstrukcji stalowych, murarz, robotnik budowlany, operator koparek i zwałowarek, cieśla, brukarz, spawacz).

Wśród zawodów deficytowych najwyższą średniomiesięczną liczbą ofert pracy zanotowano w zawodzie pracownika biurowego, jednak zdecydowaną większość tych ofert stanowią propozycje stażu, co nie wiąże się z zatrudnieniem pracownika. Podobną sytuację zauważono w zawodzie robotnika gospodarczego – tu z kolei większość ofert stanowią propozycje prac społecznie użytecznych, które również nie dotyczą powierzenia stałej pracy.

Tabela 6. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2009r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2009r.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Monter konstrukcji aluminiowych	1,4	0,0	MAX
Operator zautomatyzowanej i zrobotyzowanej linii produkcyjnej w przemyśle elektromaszynowym	2,5	0,0	MAX
Robotnik gospodarczy	130,6	10,3	12,6
Brukarz	2,5	0,4	6,0
Woźny	1,6	0,3	4,8
Kasjer handlowy	5,3	1,3	4,0
Nauczyciel przedszkola	2,1	0,6	3,6
Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	1,1	0,3	3,3
Pracownik biurowy	13,3	5,1	2,6
Opiekunka dziecięca	1,4	0,6	2,4
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	4,3	1,8	2,4
Pozostali operatorzy maszyn	7,1	3,0	2,4
Dekarz	2,1	1,1	1,9
Pakowacz	5,5	3,4	1,6
Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	2,9	1,9	1,5
Kierowca samochodu ciężarowego	3,7	2,5	1,5
Robotnik budowlany	7,2	5,0	1,4
Księgowy	3,2	2,3	1,4
Przedstawiciel handlowy	1,5	1,1	1,4
Zbrojarz	1,1	0,8	1,3
Sekretarka	1,2	0,9	1,3

Stan na 31.12.2008 r.

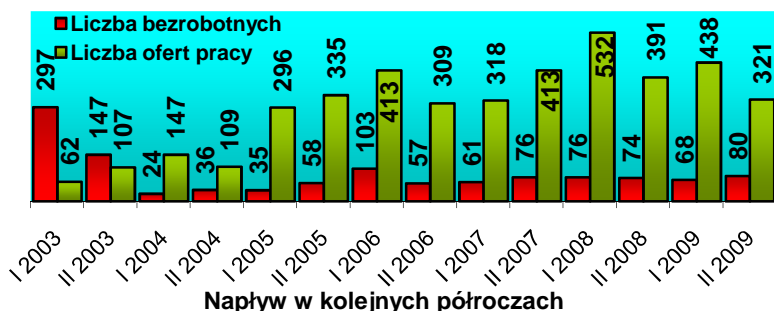
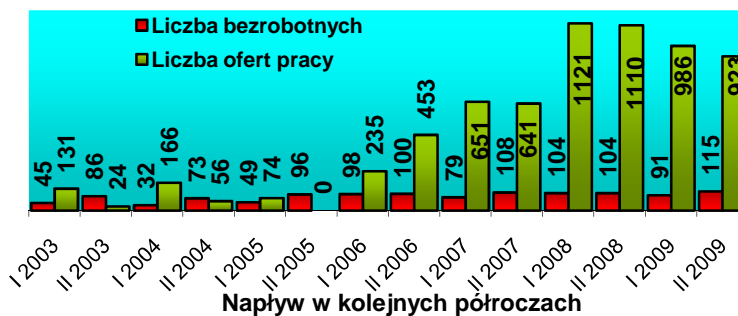
W terenie powiatu opolskiego występuje analogiczna sytuacja w zakresie zawodów deficytowych. Tu również spośród zawodów deficytowych o największej średniomiesięcznej liczbie ofert pracy występują zawody pracownika biurowego i robotnika gospodarczego; pierwszy z nich związany jest głównie z ofertami stażowymi, drugi – pracami społecznie użytecznymi.

4.2. Ocena płynności w zawodach deficytowych

Analizując dane z lat 2003-2009 możemy próbować obserwować tendencję zawodów deficytowych, co jest właśnie faktycznym sensem monitoringu zawodów. Choć pierwsze opracowania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powstały dopiero w 2005r., to jednak dostępne są dane dot. liczby bezrobotnych i ofert pracy (wg zawodów) już od 2003r. Poniżej przedstawiono więc liczby rejestrowanych bezrobotnych oraz ofert pracy w latach 2003-2009 w konkretnych monitorowanych zawodach.

Najwięcej ofert pracy zgłoszono właśnie w zawodzie **robotnika gospodarczego**. Zawód ten ma więc stosunkowo duży deficyt na rynku pracy przy jednocześnie znaczących liczbach, szczególnie liczby wpływających ofert pracy ale i liczby rejestrujących się osób bezrobotnych. Należałoby zauważyć,

iż wiele ofert w tym zawodzie to oferty wykonywania prac społecznie użytecznych, których nie należy uważać za pełnoetatowe miejsca pracy. Wykres obok szczególnie akcentuje ten wpływ od 2006r. kiedy to właśnie wprowadzono tę formę aktywizacji bezrobotnych.

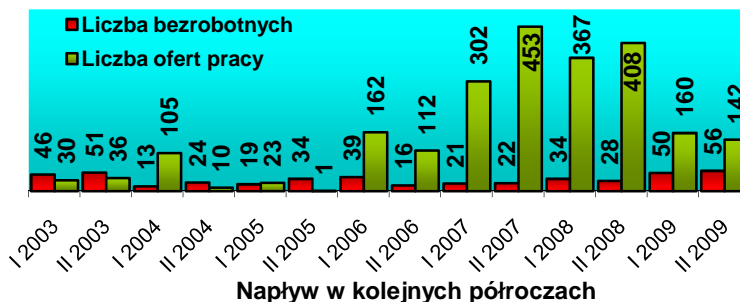

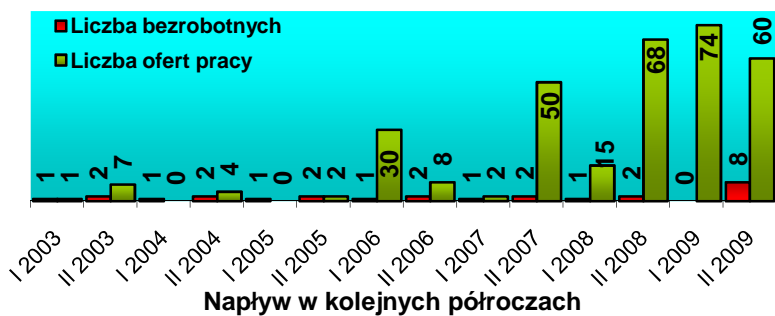
Podobną sytuację zauważamy wśród osób z zawodem **pracownika biurowego**. Tam liczba ofert również znacznie przewyższa podaż osób z tym zawodem wśród osób bezrobotnych, jednak znaczna liczba zgłoszonych ofert pracy to oferty stażu, które dostępne są jedynie dla wybranej kategorii bezrobotnych.

Widoczne jest jednak, iż tą formą aktywizacji bezrobotnych pracodawcy istotnie zaczęli się interesować dopiero od 2005r. Liczba bezrobotnych w tym zawodzie utrzymuje się jednak stale na zbliżonym, niskim poziomie.

W latach 2006-2008 zauważalny był w kraju znaczny rozkwit budownictwa co wiąże się ze zwiększonym zapotrzebowaniem rynku pracy na osoby posiadające zawody niezbędne przy poszczególnych etapach wznoszenia konstrukcji i budynków oraz prac wykończeniowych w budownictwie.

Choć wiele ofert dotyczy zawodów wymagających konkretnych kwalifikacji, to jednak najwięcej ofert pracy w tej branży dotyczyło właśnie niewykwalifikowanych **robotników budowlanych**. Liczba ofert w tym zawodzie była wysoka (szczególnie w latach 2006-2007) przy wciąż niskiej podaży.

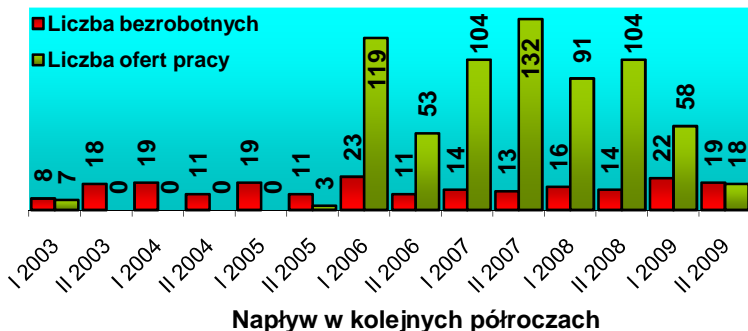

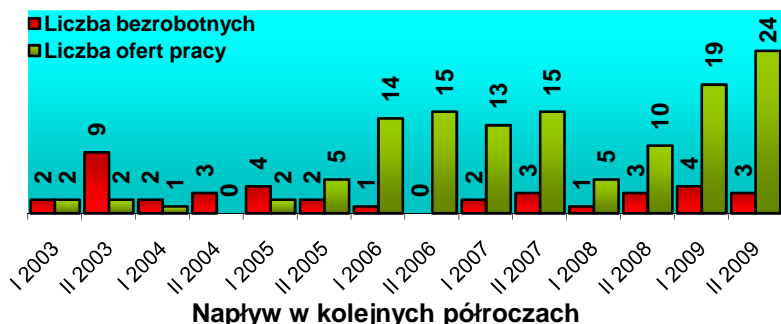
Dużym problemem jest także realizacja ofert pracy w zawodzie **brukarza**. Liczba napływających ofert pracy, pomimo nierównomiernych wahań, jest coraz wyższa, a znikomy napływ bezrobotnych z tymże zawodem zupełnie nie pokrywa zapotrzebowania pracodawców.

Szacuje się, iż dysproporcje między zapotrzebowaniem pracodawców na wykwalifikowanych pracowników w tym zawodzie a ich podażą, nie zrównoważą się.

Podobnie od 3 lat dużym wskaźnikiem deficytu odznaczał się zawód **cieśli**, gdzie w latach 2006-2008 nastąpiła duża dysproporcja podaży-popytu, gdyż mała, stabilna liczba bezrobotnych z tym zawodem nie jest w stanie zaspokoić dużego popytu na ich kwalifikacje. Obecnie proporcja ta uległa stabilizacji czyniąc obecnie zawód cieśli zrównoważonym, jednak szacuje się iż jest to jedynie chwilowa równowaga.

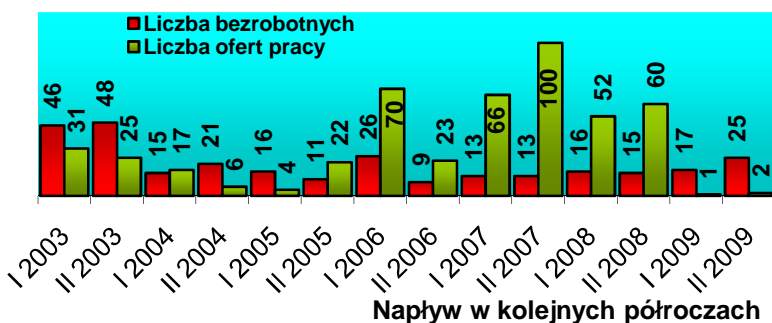
Napływ w kolejnych półroczach

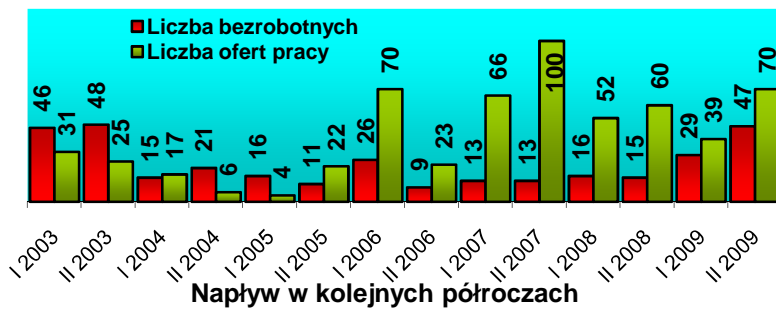
Napływ w kolejnych półroczach

odczuć wzrost zapotrzebowania od 2006r. wynikający z nowych inwestycji, co prawdopodobnie ma swe wyjaśnienie w wejściu polski do UE.

Lawinowy wzrost wpływających ofert pracy, obserwowany w latach 2006-2008, dla osób z zawodem **spawacza** (ręcznego gazowego) został w 2009r. wyraźnie zahamowany. Ciekawym jest, iż choć w 2009r. wpłynęły jedynie 3 oferty pracy dla osób z tym zawodem, to wpłynęło także 255 ofert pracy w zawodzie „pozostali spawacze i pokrewni”, więc można uznać, iż zapotrzebowanie na spawaczy nie maleje. Rosnąca liczba rejestrujących się osób z zawodem spawacza wskazuje jednak, iż coraz więcej osób szuka pracy w tym zawodzie, a jednocześnie zainteresowanie szkoleniami podnoszącymi kwalifikacje w tym zawodzie jest bardzo duże.

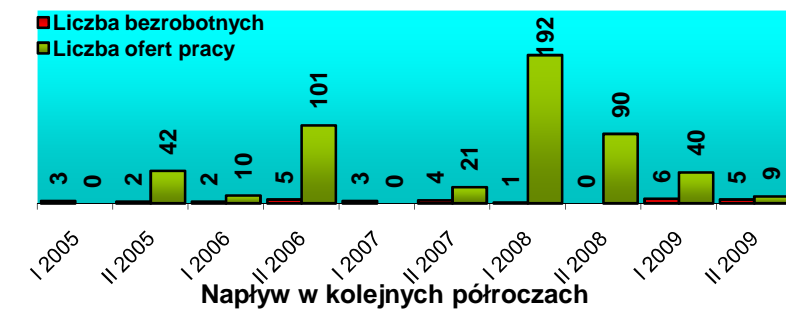
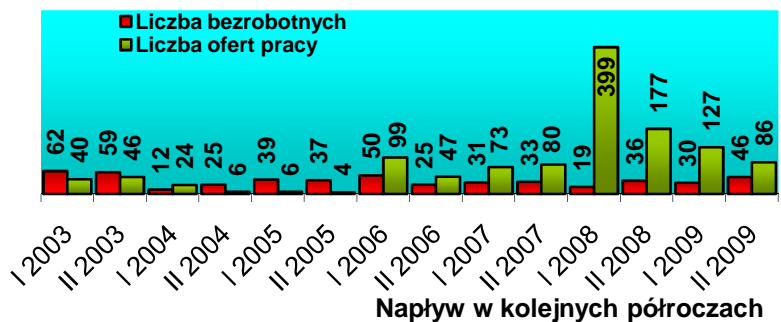

Napływ w kolejnych półroczach

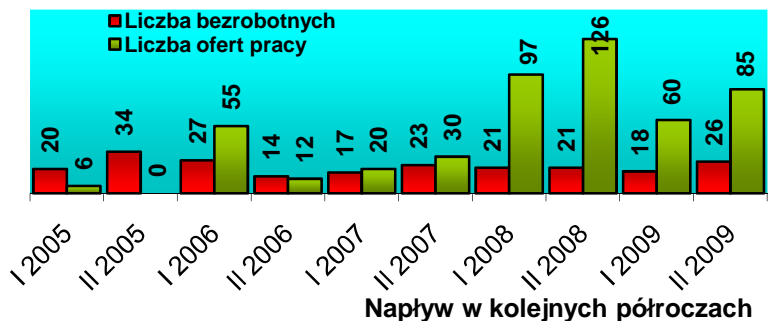
Zmiana dysproporcji podaży-popytu widoczna jest również w zawodzie **kierowcy samochodu ciężarowego**. O ile jeszcze w 2003r. był to zawód nadwyżkowy, to jednak po umiarkowanej stabilizacji w 2004r, od II półrocza 2005 widoczny był wzrost zapotrzebowania na osoby posiadające kwalifikacje do pracy w tym zawodzie. Wzrost liczby ofert od 2005r. ewidentnie świadczył o wzroście gospodarczym, ukierunkowanym tu na handel i transport. Spadek liczby ofert w 2008r. świadczy być może o stabilizacji popytu oraz o skutkach kryzysu, zjawisko to będzie nadal obserwowane. W celu zrównoważenia popytu, tut. urząd prowadził szkolenia dające bezrobotnym uprawnienia kierowania pojazdami ciężarowymi. Podobna sytuacja dotyczy kierowców kategorii D.

Deficytowym (od 2006r.) pozostaje także zawód **pracownika ochrony mienia i osób**. Dużego zapotrzebowania na pracowników nie jest w stanie zrównoważyć podaż wynikająca z napływem bezrobotnych oraz absolwentów. Trudno jest zrównoważyć tę dysproporcję, gdyż pracodawcy często poszukują licencjonowanych pracowników ochrony osób i mienia, podczas gdy niewiele z rejestrujących się osób taką licencję posiada.

Kolejnym zawodem deficytowym który wszedł w zakres badanych zawodów, jest zawód **montera konstrukcji stalowych**. Pracodawcy poszukują osób z tym zawodem głównie do budowy hal zakładowych, magazynów oraz wielkopowierzchniowych placówek handlowych. Deficyt osób z tymże zawodem utrzymuje się stale od 2005r.

Od 2006r. deficytowym jest również zawód **przedstawiciela handlowego**. Zapotrzebowanie na osoby z takimi kwalifikacjami wciąż rośnie, jednak trudno zrównoważyć popyt, bowiem do wykonywania pracy przedstawiciela handlowego wymagane są specyficzne predyspozycje, z kolei często odmienne dla różnych branż. Duża liczba napływających ofert pracy może świadczyć o intensywniejszym poszukiwaniu wśród pracodawców nowych rynków sprzedaży, być może właśnie w związku z kryzysem ekonomicznym.

4.3. Zawody nadwyżkowe

Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który na rynku pracy występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W Opolu zanotowano 511 zawodów nadwyżkowych, zaś na terenie powiatu opolskiego – 579 zawodów. W tabelach 7, 8 ujęto dominujące zawody nadwyżkowe, w których średniomiesięczna liczba rejestrowanych bezrobotnych wynosiła co najmniej 2 osoby przy jednoczesnym wskaźnikiem deficytu/nadwyżki niższym niż 0,9.

Tabela 7. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2009r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2009r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Bez zawodu	0,0	135,8	0,0
Ekonomista	0,3	26,1	0,0
Ślusarz	0,4	14,9	0,0
Technik mechanik	0,3	11,6	0,0
Asystent ekonomiczny	0,2	7,6	0,0
Filolog – filologia obcojęzyczna	0,0	5,0	0,0
Chemik	0,2	3,4	0,0
Politolog	0,0	3,3	0,0
Nauczyciel wychowania fizycznego	0,0	3,2	0,0
Technik ochrony środowiska	0,0	2,5	0,0
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,0	2,3	0,0
Stolarz budowlany	0,1	2,2	0,0
Technik rolnik	0,0	2,0	0,0
Pedagog	0,7	9,9	0,1
Mechanik pojazdów samochodowych	0,8	5,4	0,1
Stolarz	0,3	5,0	0,1
Tokarz	0,7	4,9	0,1
Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,6	4,8	0,1
Cukiernik	0,4	3,8	0,1
Ogrodnik terenów zieleni	0,3	3,5	0,1
Pozostali inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska	0,2	2,8	0,1
Kucharz małej gastronomii	0,2	2,7	0,1
Elektromonter instalacji elektrycznych	0,3	2,5	0,1
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,3	2,4	0,1
Specjalista ochrony środowiska	0,3	2,3	0,1
Mechanik samochodów osobowych	2,3	9,8	0,2
Technik budownictwa	1,3	6,6	0,2
Krawiec	1,3	5,4	0,2
Nauczyciel języka obcego	0,6	3,8	0,2
Piekarz	0,8	3,3	0,2
Malarz budowlany	0,5	3,1	0,2
Technik elektryk	0,4	2,5	0,2
Malarz – tapeciarz	0,5	2,4	0,2

Pozostali informatycy	1,3	2,7	0,5
Technik elektronik	1,2	2,5	0,5
Fryzjer	5,3	7,3	0,7
Handlowiec	3,7	5,1	0,7
Pozostali mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń	2,2	3,0	0,7
Bufetowy	1,8	2,6	0,7
Fizjoterapeuta	2,2	2,8	0,8
Magazynier	9,2	10,8	0,9
Specjalista administracji publicznej	2,3	2,6	0,9

Stan na 31.12.2009r.

Na podstawie tabeli 7 widać, iż w mieście Opolu największe trudności w znalezieniu pracy mają osoby posiadające zawód politologa, filologa, ekonomisty, ślusarza, technika mechanika, mechanika samochodów osobowych, czy technika budownictwa. Przeciętnie średnio aż 136 osób w ciągu miesiąca rejestrowało się nie posiadając żadnego zawodu!

Tabela 8. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2009r.	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2009r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Kucharz	1,6	11,3	0,1
Mechanik samochodów osobowych	0,8	9,7	0,1
Piekarz	0,4	5,0	0,1
Malarz budowlany	0,4	4,9	0,1
Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	0,4	4,8	0,1
Technik elektryk	0,3	2,7	0,1
Rzeźnik wędliniarz	0,3	2,5	0,1
Ogrodnik terenów zieleni	0,3	2,3	0,1
Pozostali elektromechanicy	0,2	2,1	0,1
Sprzedawca	8,8	49,4	0,2
Murarz	3,7	23,0	0,2
Stolarz	2,8	14,7	0,2
Blacharz samochodowy	0,8	3,6	0,2
Elektromonter instalacji elektrycznych	0,4	2,7	0,2
Elektromonter zakładowy	0,5	2,6	0,2
Lakiernik samochodowy	0,5	2,4	0,2
Betoniarz	0,4	2,0	0,2
Fryzjer	3,4	11,5	0,3
Sprzątaczką	2,3	8,5	0,3
Magazynier	2,3	7,3	0,3
Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	1,4	5,2	0,3
Kierowca samochodu osobowego	0,9	3,5	0,3
Kelner	1,1	3,3	0,3
Kosmetyczka	0,8	2,9	0,3
Robotnik leśny	0,7	2,6	0,3
Handlowiec	1,3	3,4	0,4
Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,9	2,2	0,4
Cieśla	1,1	2,1	0,5

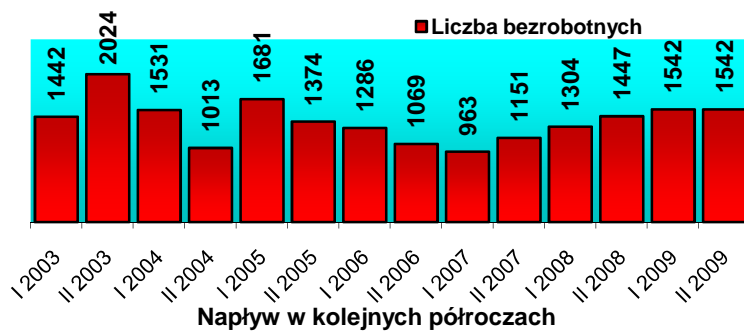
Pozostali technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,2	2,3	0,1
Szwaczka	0,4	6,3	0,1
Pedagog	0,2	3,2	0,1
Tokarz	0,3	6,8	0,0
Mechanik pojazdów samochodowych	0,5	11,0	0,0
Technik elektronik	0,2	3,8	0,0
Salowa	0,1	2,0	0,0
Ślusarz	0,9	23,2	0,0
Specjalista ochrony środowiska	0,1	2,2	0,0
Konserwator budynków	0,1	2,2	0,0
Elektromechanik pojazdów samochodowych	0,1	2,8	0,0
Krawiec	0,3	13,1	0,0
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,1	3,5	0,0
Kucharz małej gastronomii	0,1	3,8	0,0
Malarz – tapeciarsz	0,2	7,8	0,0
Ekonomista	0,3	11,8	0,0
Technik budownictwa	0,1	4,6	0,0
Technik mechanik	0,1	7,2	0,0
Bez zawodu	0,0	121,3	0,0
Asystent ekonomiczny	0,0	6,3	0,0
Cukiernik	0,0	6,0	0,0
Technik ochrony środowiska	0,0	3,8	0,0
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,0	3,5	0,0
Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,0	3,3	0,0
Technik leśnik	0,0	2,9	0,0
Organizator agrobiznesu	0,0	2,8	0,0
Filolog – filologia obcojęzyczna	0,0	2,5	0,0
Organizator usług hotelarskich	0,0	2,5	0,0
Ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	0,0	2,4	0,0
Organizator usług gastronomicznych	0,0	2,3	0,0
Rolnik upraw polowych	0,0	2,2	0,0
Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej	0,0	2,2	0,0
Technik rolnik	0,0	2,0	0,0
Drwal	0,0	2,0	0,0
Pozostali elektromonterzy	0,0	2,0	0,0

Stan na 31.12.2009r.

Według zestawienia zawartego w tabeli 8 wynika, iż z terenu powiatu opolskiego średniomiesięcznie aż ponad 120 osób rejestrujących się nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych. Są to często osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, gimnazjalnym lub też najczęściej podstawowym, dotąd nie pracujące. Dla tych osób nie odnotowano żadnego zgłoszenia odpowiedniego wolnego miejsca pracy.

Niektóre zawody (np. murarz) w powiecie opolskim występują jako zawody nadwyżkowe, choć jednocześnie są one zawodami deficytowymi na terenie miasta Opola. Dzieje się tak dlatego, iż większość zgłoszeń ofert pracy pochodzi od pracodawców, którzy mają siedziby swoich firm na terenie miasta Opola.

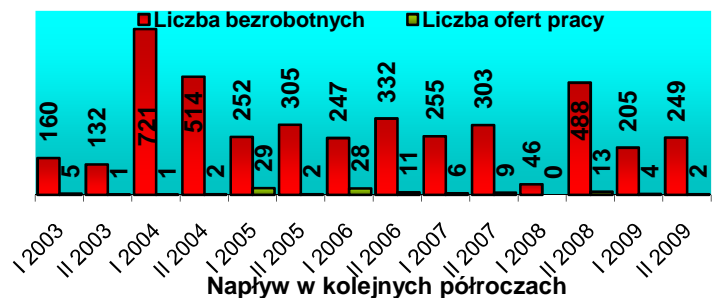
4.4. Ocena płynności w zawodach nadwyżkowych

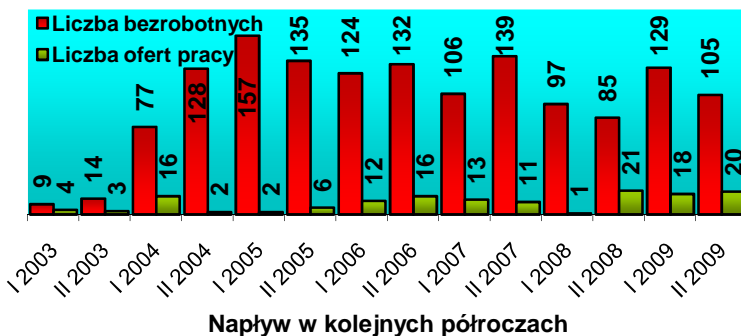
Zdecydowanie największy wskaźnik nadwyżki zawodów notowany jest w grupie osób bezrobotnych **nie posiadających żadnego zawodu**. Przyczyna jest prosta - brak ofert pracy dla osób nie posiadających żadnego zawodu, podczas gdy jednocześnie wiele osób bezrobotnych posiada jedynie podstawowe wykształcenie (bądź

średnie ogólnokształcące), więc nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu. Dodatkowo liczba rejestrujących się osób bez kwalifikacji zawodowych od 3 lat wzrasta. Powodem tego może być napływ do rejestru bezrobotnych absolwentów liceów ogólnokształcących czy też osób poprzednio pracujących, którym jednak ze względu na krótki okres wykonywanej pracy i nie dający (rozumianego zgodnie z ustawą) doświadczenia zawodowego, nie przypisano właściwego zawodu.

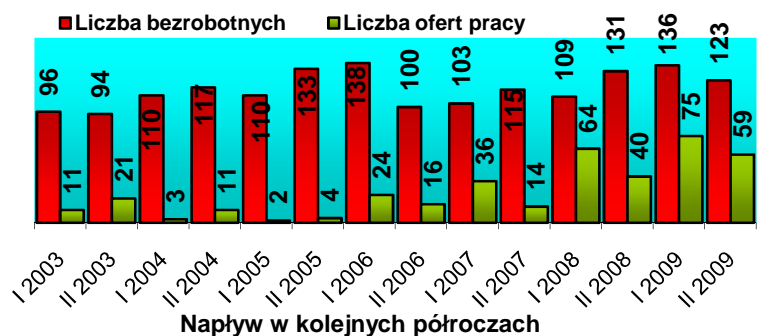
Równie niekorzystnym jest brak równowagi podaży-popytu na osoby z zawodem **ekonomisty**. Bezrobotni z tym zawodem (ok. 20% to absolwenci) stanowią wciąż zbyt dużą podaż na rynku pracy w zderzeniu z popytem wynikających z ofert wolnych miejsc zatrudnienia.

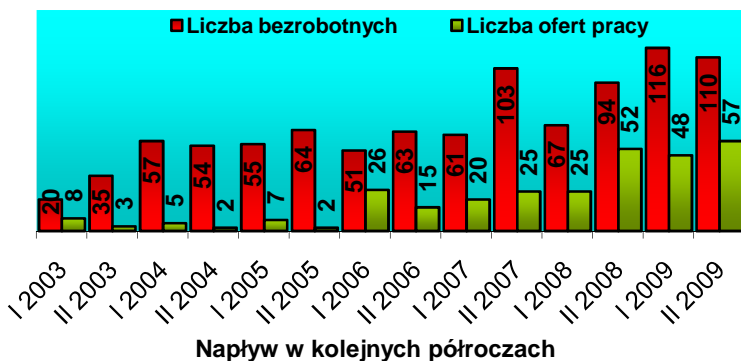

Rozwój usług branży motoryzacyjnej widoczny po rosnącej liczbie ofert pracy skierowanych do osób posiadających zawód **mechanika samochodów osobowych** również nie jest jeszcze w stanie zrównoważyć co najmniej pięciokrotnej przewagi liczby osób bezrobotnych posiadających ten zawód. Obserwując tendencję zwykłą liczby ofert pracy w tym zawodzie można mieć nadzieję, na zrównoważenie popytu z podażą.

Z danych urzędu wynika, iż wciąż wyraźnie wysokim wskaźnikiem nadwyżkowości charakteryzuje się zawód **kucharza**, gdzie stale kilkakrotnie przeważa liczba zarejestrowanych bezrobotnych z tym zawodem nad napływającymi ofertami pracy. Z drugiej strony, pracodawcy borykają się z dużymi trudnościami ze znalezieniem doświadczonego, wykwalifikowanego kucharza.

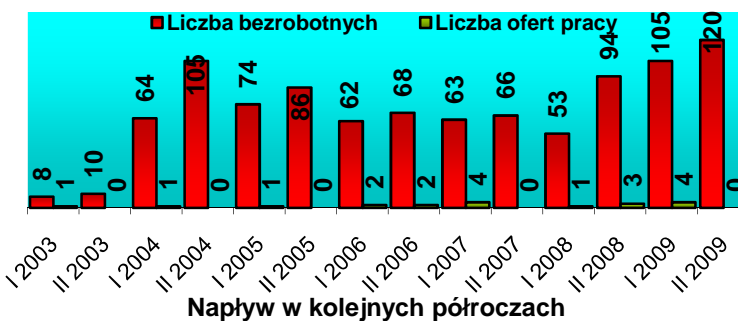

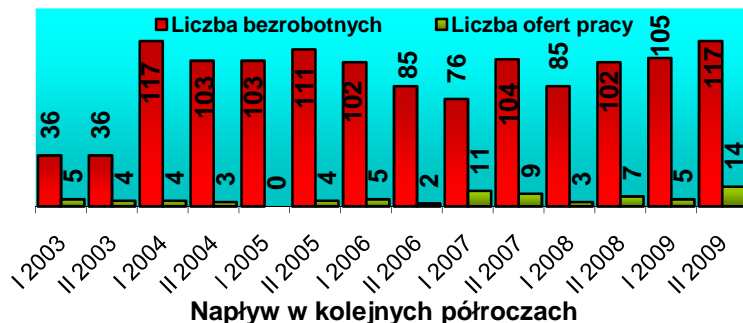
Napływ w kolejnych półroczach

więcej ofert pracy składają pracodawcy z miasta Opola. Jednak podkreślić należy, iż liczba ofert pracy dla fryzjerów od 2006r. powoli wzrasta.

Bardzo duża nadwyżkę podaży nad popytem zanotowano w zawodzie **technika mechanika**. Wciąż rosnąca liczba bezrobotnych z tym zawodem wynika generalnie z dużej liczby absolwentów szkół kształcących w tym zawodzie. Osoby te mają jednak bardzo małe szanse na otrzymanie oferty pracy zgodnej z wyuczonym zawodem. Z wykresu obok wywnioskować można, iż zawód ten jeszcze długo pozostanie nadwyżkowym.

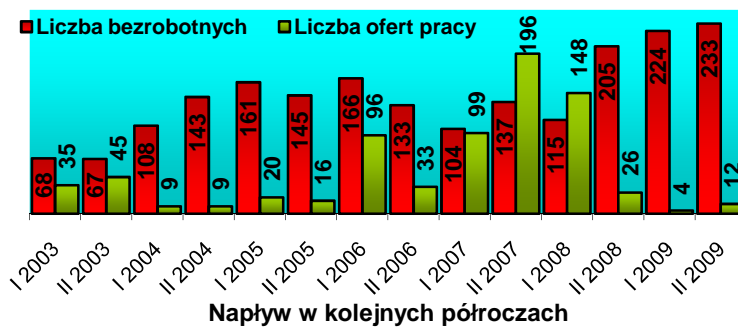
Napływ w kolejnych półroczach

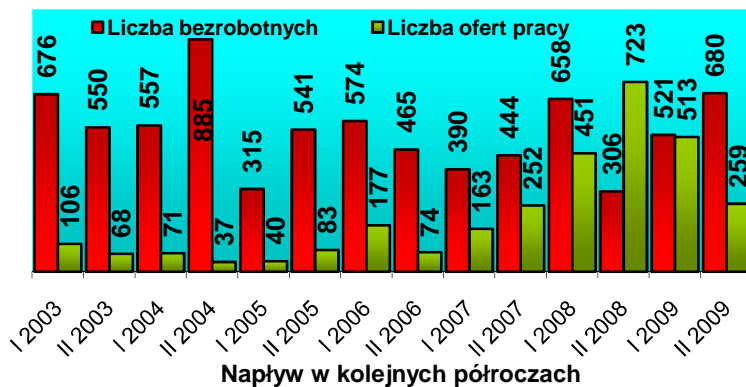
Napływ w kolejnych półroczach

Większość osób bezrobotnych z tym zawodem mieszka na terenie powiatu opolskiego.

Kryzys gospodarczy w przemyśle i od 2 lat spowodował wyraźną nadwyżkę notowaną w zawodzie **ślusarza**. Po wzroście liczby ofert pracy w latach 2006-2008, od połowy drugiego półrocza 2008r. widać drastyczny spadek napływających ofert pracy wobec liczby rejestrujących się bezrobotnych, co niniejszym kwalifikuje niniejszym zawód ślusarza do grupy zawodów nadwyżkowych.

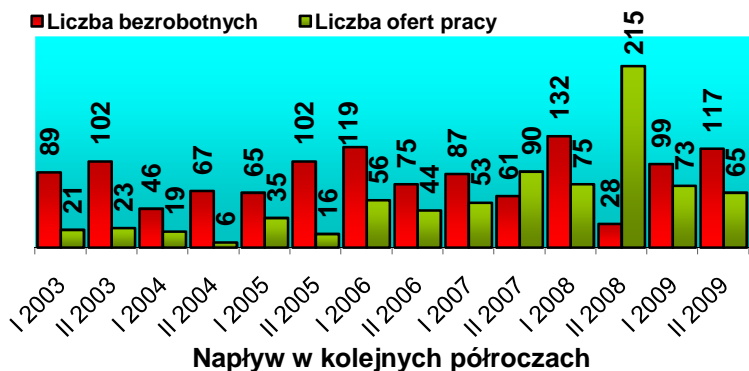
Napływ w kolejnych półroczach

Zawodem, którego nadwyżki nie udało się także zrównoważyć jest zawód **sprzedawcy**, pomimo iż w II półroczu 2008r. był on zawodem deficytowym. Liczba zgłaszanych ofert pracy w tym zawodzie rosła od 2005r. przy jednoczesnym spadku rejestrujących się bezrobotnych z tym zawodem. Pytanie o tendencję podaży-popytową w

przyszłości pozostaje jednak trudne do odpowiedzi. Jednocześnie zauważyć należy, iż liczba bezrobotnych z zawodem sprzedawcy rozkłada się równomiernie w obu powiatach, to jednak z miasta Opola spływa większość ofert.

Magazynierzy stanowią ostatnią wymienioną grupę osób bezrobotnych wśród monitorowanych zawodów nadwyżkowych. Choć zawód ten od początku obserwacji był zawodem nadwyżkowym, to jednak w latach 2007-2009 był on naprzemiennie zawodem deficytowym i nadwyżkowym. Większość bezrobotnych z tym zawodem mieszka w mieście Opolu, jednak oferty pracy spływają w podobnym udziale w obu powiatach.

Wzrost liczby tych ofert pracy świadczy generalnie o stabilnym poziomie koniunktury w handlu (głównie hurtowym) i transporcie, jednak obserwacje monitoringu świadczą o braku równowagi podaży-popytowej w tym zawodzie.

W powiecie opolskim w 2009 r.:

- W 453 zawodach, ujętych w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności, nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 579 zawodów było zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż wynosiła liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji. Największą liczbą osób wśród zawodów nadwyżkowych wyróżniły się zawody:
 - sprzedawca,
 - ślusarz,
 - murarz,
 - stolarz,
 - krawiec,
 - ekonomista,
 - fryzjer,
 - kucharz,
 - mechanik pojazdów samochodowych,
 - mechanik samochodów osobowych,
 - sprzątaczką,
 - malarz-tapeciarz.
- 99 zawodów było zawodami **deficytowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował większą liczbą oferty pracy w danym zawodzie niż wynosiła liczba osób pozostających w ewidencji osób bezrobotnych. Większość z nich wymieniono w tabeli 6. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - robotnik gospodarczy,
 - pracownik biurowy,
 - pakowacz,
 - kasjer handlowy,
 - kierowca samochodu ciężarowego,
 - księgowy,
 - monter podzespołów i zespołów elektronicznych,
 - dekarz,
 - nauczyciel przedszkola,
 - woźny,
 - przedstawiciel handlowy,
 - opiekunka dziecięca,
 - monter konstrukcji aluminiowych.
- 28 zawodów było zawodami **zrównoważonymi**, czyli popyt na pracowników o danym zawodzie był równy podaży, m.in.:
 - pracownik administracyjny,
 - pracownik ochrony osób i mienia,
 - technik farmaceutyczny,
 - pomoc kuchenna.
- W 58 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania takiego zawodu, m.in.:
 - monter konstrukcji aluminiowych,
 - tapicer meblowy,
 - agent ubezpieczeniowy,
 - opiekunka domowa,
 - przedstawiciel medyczny,
 - monter wyrobów z drewna.

W mieście Opolu w 2009 r.:

- W 366 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 511 zawodów było zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji, m.in.:
 - ekonomista,
 - ślusarz,
 - technik mechanik,
 - magazynier,
 - pedagog,
 - mechanik samochodów osobowych,
 - asystent ekonomiczny,
 - fryzjer,
 - technik budownictwa,
 - krawiec,
 - mechanik pojazdów samochodowych,
 - handlowiec,
 - stolarz,
 - filolog filologii obcojęzycznej,
 - tokarz.
- 237 zawodów było zawodami **deficytowymi**. Większość z nich wymieniono w tabeli 5. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - pracownik biurowy,
 - robotnik gospodarczy,
 - sprzątaczką,
 - robotnik budowlany,
 - pracownik ochrony osób i mienia,
 - murarz,
 - przedstawiciel handlowy,
 - księgowy,
 - pracownik administracyjny,
 - brukarz,
 - garmażer,
 - zbrojarz,
 - pomoc kuchenna,
 - kierowca samochodu ciężarowego,
 - cieśla.
- 20 zawodów było zawodami **zrównoważonymi** m.in.:
 - sprzedawca,
 - kucharz,
 - masażysta.
- w 122 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania pracy w zawodzie m.in.:
 - doradca personalny,
 - urzędnik podatkowy,
 - ankieter,
 - lektor języka angielskiego,
 - kosztorysant budowlany,
 - agent ubezpieczeniowy.

5. WNIOSKI

Głównym celem badania zawodów nadwyżkowych i deficytowych było stworzenie ich rankingów, które stanowią narzędzie dla monitoringu, czyli procesu systematycznego śledzenia zjawisk zachodzących na rynku pracy. Monitoring pozwala na formułowanie ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych i służy lepszemu dopasowaniu kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców.

Rok 2009 był rokiem w którym zanotowano duży wzrost bezrobocia spowodowany kryzysem gospodarczym. Wiązało się to także z likwidacją podmiotów gospodarczych oraz redukcją zatrudnienia. Osobami bezrobotnymi stało się wiele pracowników zwalnianych z przyczyn ekonomicznych i to zarówno od pracodawców obszaru obsługiwane przez tut. urząd jak i osób powracających z zagranicy. W ewidencji byli też cudzoziemcy, którzy tracąc zatrudnienie poza granicami Polski, nabyli prawo do zasiłku w krajach UE.

Faktem jest również drastyczny spadek napływu ofert pracy w 2009r. Do tut. urzędu o wpłynęło o ponad 6 tysięcy ofert pracy mniej niż w 2008 roku, co stanowi spadek ich napływu aż o 37%. Niski jest wciąż odsetek wyłączeń z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy. Obserwuje się duże zainteresowanie podjęciem stażu – w samym 2009r. aktywowano w ten sposób blisko 1400 osób. Podobna liczebnie grupa bezrobotnych uczestniczyła w szkoleniach oraz podobna liczebnie w pracach społecznie użytecznych, są to jednak jedynie aktywne formy pomocy bezrobotnych. Z kolei z powodu podjęcia pracy została wyłączona tylko co trzecia osoba (w tym 13% z nich skorzystała z subsydiowanych przez urząd form zatrudnienia).

W minionym roku wzrósł o ok. 8% udział mężczyzn pozostających w bezrobociu, blisko o 700 osób wzrosła liczba młodych osób bezrobotnych (do 25 roku życia) – wzrósł także ich udział do poziomu nienotowanego od 5 lat. O około tysiąc wzrosła liczba osób po 50 roku życia (ich napływ wciąż rośnie). W 2009r. drastycznie wzrosła też liczba osób niepełnosprawnych, absolwentów (osób do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki) oraz jeszcze bardziej osób do 27 roku życia które ukończyły szkołę wyższą. Rośnie też wciąż liczba bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych oraz bez doświadczenia zawodowego a także liczba rejestrujących się osób bez wykształcenia średniego.

Wnioski wypływające z analizy pozwalają stwierdzić, że rynek pracy charakteryzuje się głęboką nierównowagą. Nadmiar poszukujących pracy występuje w większości zawodów i specjalności. Wzrost zapotrzebowania na pracowników w nowych zawodach i specjalnościach nie nadąża za rosnącym napływem bezrobotnych z zawodów tracących rację bytu. Procesy zachodzące w życiu społecznym i gospodarczym powodują zmiany na rynku pracy, które wymuszają na społeczeństwie zmianę podejścia do pracy. Nowa sytuacja wymaga od pracowników elastyczności zawodowej oraz aktywności edukacyjnej prawie przez całe życie.

Kształcenie zawodowe jest niewątpliwie jednym z ważniejszych czynników determinujących powodzenie jednostki na rynku pracy. W procesie projektowania zmian polegających na dostosowaniu kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy istotne jest zwrócenie uwagi na prognozę odnoszącą się do regionu, informującą o relacjach między tempem rozwoju rolnictwa, przemysłu i usług oraz możliwości wprowadzania nowych technologii. Dane te pozwolą na określenie kierunków i programów kształcenia.

Niniejsze opracowanie jest jedynie pierwszą częścią raportu rocznego, stanowiąc część diagnostyczną. Opracowanie części prognostycznej ma nastąpić dopiero na przełomie lipca i sierpnia 2009, gdyż zgodnie z oświadczeniem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dopiero wtedy urzędowi pracy zostaną przekazane pełne dane badań popytu na pracę.